

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 987/2019
02.09.2021. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Цмиљка Младеновић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Живан Јеремић, адвокат из ..., по противтужби ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4275/17 од 12.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2021. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4275/17 од 12.09.2018. године у усвајајућем делу захтева и одлука о трошковима поступка и у наведеном делу предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву П 31/15 од 04.07.2017. године у ставу првом изреке обавезан је противтужени ББ да противтужиоцу на име накнаде штете плати износ од 167.775 евра са затезном каматом на валуту евро почев од 29.12.2006. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Истом пресудом у ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев преко досуђеног за преостали износ од 114.026 евра са затезном каматом на валуту евро почев од 26.07.2006. године до исплате, као и за затезну камату на евро на износ досуђен у ставу првом ове пресуде од 26.07.2006. године до 29.12.2006. године. Ставом трећим изреке одбачен је приговор противтужиоца којим је тражио да се изврши пребијање утврђеног потраживања противтужиоца у износу од 279.801 евра у динарској противвредности према потраживању противтуженог утврђеног пресудом Вишег суда у Краљеву ПЗ 4/10 од 22.02.2010. године и ставом четвртим изреке обавезан противтужени да противтужиоцу плати 684.176,92 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4275/17 од 12.09.2018. године у ставу првом изреке потврђена је наведена првостепена пресуда у делу става првог у погледу главног тражења у износу од 165.785 евра и у делу става другог изреке којим је одбијен захтев у погледу досуђене затезне камате на евро досуђен у ставу првом изреке почев од 26.07.2006. године до 29.12.2006. године. У ставу другом изреке преиначена је наведена пресуда у преосталом делу става првог изреке у погледу досуђене законске камате, делу става другог изреке и четвртог изреке (решење о

трошковима поступка) тако да гласи: Обавезује се тужени ББ да тужиоцу АА плати затезну камату на износ досуђен у ставу првом изреке пресуде на валуту евро почев од 08.04.2008. године као дана поднете противтужбе па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате а одбија се део захтева којим је тражио да му се исплати затезна камата на евро на износ досуђен у ставу првом почев од 29.12.2006. године до 08.04.2008. године, као неоснован. Обавезује се тужени ББ да тужиоцу АА на име накнаде штете исплати износ од 114.026 евра са затезном каматом на валуту евро почев од 08.04.2008. године као дана поднете противтужбе па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате а одбија део захтева којим је тражио да му се исплати затезна камата на евро на износ главног тражења почев од 26.07.2006. године па до 08.04.2008. године као неоснован. Обавезује се тужени да тужиоцу исплати на име накнаде трошкова поступка износ од 912.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужени ББ због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија основана.

Тужбу у овој парници поднео је ББ против туженог АА ради дуга. У току парнице тужени АА је поднео противтужбу против ББ ради накнаде штете. Делимичном пресудом Вишег суда у Краљеву ПЗ 4/10 од 22.02.2010. године усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени АА да тужиоцу на име дуга за неисплаћени део цене за уступање уговора о купопродаји 70% друштвеног капитала ДП „ВВ“ исплати 263.000 евра на дан исплате са каматом у висини есконтне стопе коју одређује Евроспска централна банка која се има рачунати на наведени износ почев од 29.10.2007. године до исплате у динарској противвредности на дан исплате. Тужбени захтев је одбијен за камату преко досуђеног. Парница је настављена по противтужби.

Према утврђеном чињеничном стању тужени ББ је након куповине 70% друштвеног капитала ДП „ВВ“ из ... по уговору од 30.07.2004. године и анексу од 17.06.2005. године, сачињеним са Агенцијом за приватизацију, закључио са тужиоцем АА 20.07.2006. године Уговор о преузимању права и обавеза а затим уз сагласност Агенције за приватизацију Уговор о уступању уговора о продаји друштвеног капитала који је оверен 26.07.2006. године пред Првим општинским судом у Београду. Предвиђено је да тужени као уступилац уступа пријемнику овде тужиоцу АА раније закључени уговор о продаји друштвеног капитала методом јавне аукције а да пријемник ступа на место уступеоца у том уговору и потписом уговора признаје да је упознат са свим правима и обавезама које је уступилац стекао уговором о продаји друштвеног капитала. Утврђено је да је тужилац испунио своје обавезе према Агенцији за приватизацију с тим да између странака није извршена примопредаја, није сачињен записник иако је тужилац позвао туженог да записник сачине и да је предузеће фактички преузео тужилац 01.07.2006. године које је затекао у дуговима. За наплату су доспеле менице за дугове за које тужилац није имао сазнања јер му документација није била презентирана. Према спроведеном вештачењу тужилац је исплатио по овом основу 19.709.076,91 динара а такође од стране Пореске управе принудно је наплаћен дуг у износу од 4.073.968,96 динара за неплаћене порезе и доприносе запослених. Тужилац је исплату извршио делом из личних позајмица и позајмица од својих других

предузећа и продаје непокретности предузећа „ВВ“, и то три локала и самопослуге у ... ради намирења дугова. Цена за продате непокретности у износу од 165.785 евра је исплаћена у периоду од 15.12. до 29.12.2006. године.

Нижестепени судови су оценили да је између странака закључен уговор о преузимању права и обавеза који није регулисан позитивним прописима али има све елементе уговора о продаји у коме је тужилац купац а тужени продавац. Како је предузеће „ВВ“ имало дуговање за које тужилац није знао нити је могао да зна, јер нису приказана у документацији која му је презентирана, а туженом нису могла остати непозната, оцењено је да је предмет продаје фактички имао скривене недостатке. Налазећи да је продајом непокретности предузећа умањена имовина предузећа и нето вредност и тиме тужиоцу проузрокована штета јер даљим уступањем права и обавеза према следећем пријемнику „ГГ“ из ..., 21.06.2007. године није могао да оствари тржишну цену по којој је преузео права и обавезе од Агенције за приватизацију, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев за износ од 165.785 евра са каматом у динарској противвредности применом члана 485, 488. у вези члана 155. и 186. Закона о облигационим односима и члана 44. Закона о привредним друштвима. Првостепени суд је делимично одбио тужбени захтев налазећи да се у преосталом делу потраживања тужилац наплатио од следећег пријемника „ГГ“ у износу од 10.623.000,00 динара. Другостепени суд је позивајући се на одредбе члана 4. и 1. уговора о уступању и чл. 10, 11. и 13. Закона о облигационим односима досудио потраживање штете у целости и делимично за камату налазећи да су менице издате пре уступања предузећа доспеле после преузимања и принудно наплаћене обавезе након преузимања од стране тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда побијана одлука је заснована на погрешној примени материјалног права услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено. Наиме, погрешном применом материјалног права побијаном одлуком је дефинисан уговор, закључен између странака као неименован, који није регулисан позитивним прописима и погрешно је пресуђено применом правила о скривеним манама предмета промета, прописаним за уговор о продаји. Осим тога и одредбе о материјалним недостацима ствари на које се другостепени суд позива су недоследно и селективно примењене.

Одредбама члана 41. ж Закона о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 38/01, 18/05, 45/05) важећем у време заснивања спорног правног односа странака било је прописано да купац капитала (у даљем тексту: уступилац) може да уступи уговор о продаји капитала, односно имовине трећем лицу (у даљем тексту: пријемник), под условима прописаним овим законом и законом којим се уређују облигациони односи, по претходно прибављеној сагласности Агенције за приватизацију. Пријемник може бити лице које испуњава прописане услове за купце капитала или имовине. Уступилац јемчи агенцији да ће пријемник испунити своје обавезе из уступљеног уговора о продаји капитала, односно имовине. Уступањем уговора о продаји капитала, односно имовине пријемник постаје носилац свих права и обавеза из уговора о продаји.

У овом случају тужени је као купац 70% друштвеног капитала субјекта приватизације ДП „ВВ“ ... методом јавне аукције, закључио са тужиоцем уговор о уступању уговора о продаји друштвеног капитала у складу са цитираним чланом 41ж Закона о приватизацији и чланом 145. Закона о облигационим односима. Међусобни односи странака су регулисани путем два писана уговора од којих је каснији оверен

пред судом. Тужилац је не тражећи поништај или раскид уговора о уступању, противтужбом истакао новчано потраживање позивајући се на проузроковану штету кривицом туженог услед неприказивања адекватног финансијског стања субјекта приватизације. Основаност потраживања побијаном одлуком је заснована на повреди члана 4. уговора о преузимању права и обавеза којим је прописана дужност уступиоца да пријемнику преда сву документацију везану за реализацију уговора о купопродаји друштвеног капитала са агенцијом, пријемник да прибави сагласност повериоца Агенције за приватизацију РС за промену дужника и уступилац обавезан да након овере уговора и прибављања сагласности Агенције изврши комплетну примопредају субјекта приватизације у виду записника. Кривица туженог је утврђена јер примопредаја није извршена, записник није сачињен, а након закључења уговора о уступању активирани су бројне менице и извршене принудне наплате од АД „ВВ“. Међутим код дефинисања одговорности туженог за накнаду штете другостепени суд није имао у виду време преузимања АД „ВВ“ и изостала је оцена садржине и правни значај касније закљученог уговора, овереног пред судом између странака о уступању уговора о продаји друштвеног капитала. Наведени уговор за разлику од претходно потписаног неовереног уговора више не садржи обавезу уступиоца да пријемнику преда сву документацију везану за реализацију уговора о купопродаји друштвеног капитала нити изврши комплетну примопредају субјекта приватизације у виду записника. Чланом 2. се прописује да пријемник ступа на место уступиоца у уговору о продаји и његовом анексу и потписом уговора о уступању признаје да је упознат са свим правима и обавезама која је уступилац стекао уговором о продаји и његовим анексом те да исте прихвата у целости. Чланом 3. уговора констатује да пријемник потврђује да му је уступилац омогућио да изврши испитивање и проверу субјекта, његове имовине и финансијског пословања, те да се у потпуности ослања на сопствена испитивања и провере приликом ступања на место уступиоца у уговору о продаји и његовом анексу. Чланом 4. пријемник се обавезује да изврши све обавезе према Агенцији и да изврши све обавезе према субјекту и запосленима у субјекту, на начин, под условима и у року прецизираним уговором о продаји и његовом анексу. Побијаном одлуком се не прави разлика између садржине неовереног и касније закљученог овереног уговора иако цитиране одредбе овереног уговора, посебно члана 3. директно доводе у сумњу закључак другостепеног суда да тужилац кривицом туженог није био упознат са финансијским стањем субјекта приватизације. Другостепени суд није пружио аргументоване разлоге и критичку анализу цитираних одредби при чему су оба уговора потписана после преузимања предузећа. Са изнетих разлога за сада се не може прихватити закључак другостепеног суда о одговорности туженог за накнаду штете, и побијана одлука је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности утврдити околности закључења и садржину уговора о уступању, преузета права и обавезе, вољу уговорних страна и друге релевантне околности а затим оценити да ли постоји повреда уговора и противправно понашање туженог и његова одговорност за накнаду штете или је материјални губитак тужиоца као пријемника у домену личне процене и уобичајеног пословног ризика, а затим ће донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку. Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода главне ствари.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић